

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

החיים בשוליים: עוני ופשעה בעת החדשה המוקדמת - 39063

תאריך עדכון אחרון 19-02-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): איה אלידע

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: aya.elyada@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב 12:00-13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בהיסטוריה של הקבוצות שחיו בשולי החברה האירופית בעת החדשה המוקדמת, כולל העניים, הנוודים, הפושעים, וקבוצות נוספות של אנשים שנודו מן החברה הממוסדת. תשומת לב תוקדש גם ליחס החברה כלפי קבוצות אלה; לייצוגיהן בספרות ובאומנות של התקופה; לניסיונות השלטונות להתמודד עם תופעות של עוני, פשיעה וסטייה חברתית; וכן לשאלה האם – ובאיזו מידה – ניתן לדבר על תת-תרבות (subculture) או תרבות-שכנגד (counterculture) של עוני ופשיעה בעת החדשה המוקדמת. המקורות, הדוגמאות ומקרי המבחן בקורס יילקחו מן ההיסטוריה של אנגליה וגרמניה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להציג לסטודנטים את תחום ההיסטוריה של העוני והפשיעה באירופה של העת החדשה המוקדמת, ולעזור להם לפתח מיומנות בקריאה ועבודה הן עם מקורות ראשוניים והן עם ספרות מחקר בתחום.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להסביר ולהעריך את הגישות והשיטות הקיימות במחקר ההיסטורי של עוני ופשיעה בכלל, וביחס לעת החדשה המוקדמת בפרט
- לתאר את המניעים התאולוגיים והפרגמטיים שעמדו בבסיס הטיפול בעניים בעת החדשה המוקדמת
- להעריך את חשיבותו של המגדר כקטגוריה אנליטית בניתוח היסטוריה של עוני ופשיעה
- להסביר את הקונטקסט והמאפיינים הייחודיים לפשיעה היהודית בעת החדשה המוקדמת, ואת האופן בו נתפסה על ידי הסביבה הלא-יהודית
- לתאר את הייצוגים השונים של עוני ופשיעה בתרבות הגבוהה ובתרבות הפופולרית בעת החדשה המוקדמת, ולהעריך את תפקידם ומשמעותם החברתית והתרבותית

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: חלק קטן מהקורס יועבר בצורה פרונטלית, בעוד רובו יתבסס על קריאה וניתוח של מקורות ראשוניים בידי הסטודנטים, קריאה של ספרות מחקר, ודיון בכיתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא לקורס
- 2-3. עוני, נוודות וקבצנות
- 4-5. פשיעה ומגדר
- 6-7. פשיעה ומיעוטים: המקרה היהודי
- 8-9. פשיעה ושפה

10-12. ייצוגים של עוני ופשיעה בספרות, באומנות, ובתרבות הפופולרית
13. סיכום הקורס

חומר חובה לקריאה:

- Richard J. Evans, "Introduction: The 'Dangerous Classes' in Germany from the Middle Ages to the Twentieth Century", in idem (ed.), *The German Underworld: Deviants and Outcasts in German History*, London 1988, 1-28 (esp. 1-12)
יוג'ין פ' רייס (הבן) ואנתוני גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה, 1460-1559, מהד' עברית שנייה מתוקנת, תל-אביב 2010, פרק 2 (כלכלה), 129-139 (רפורמציה)
- Carter Lindberg, "'There Should Be No Beggars Among Christians': Karlstadt, Luther, and the Origins of Protestant Poor Relief", *Church History* 46, 313-334
- Robert W. Scribner, "Mobility: Voluntary or Enforced? Vagrants in Württemberg in the Sixteenth Century", in Gerhard Jaritz and Albert Mueller (eds.), *Migration in der Feudalgesellschaft*, Frankfurt a.M. 1988, 65-88
- A.L. Beier, "Vagrants and the Social Order in Elizabethan England", *Past and Present* 64 (1974) p. 3-29
- P.A. Slack, "Vagrants and Vagrancy in England 1598-1664", *Economic History Review* 2nd Series XXVII (1974), 360-79
- Linda Woodbridge, "Jest Books, the Literature of Roguery, and the Vagrant Poor in Renaissance England", *English Literary Renaissance*, vol.33, 2003, 201-210
- P. Fumerton, "Making Vagrancy (In)visible: The Economics of Disguise in the Early Modern Rogue Pamphlets", *English Literary Renaissance*, vol.33, 2003, 211-227
- Paola Pugliatti, *Beggary and the Theatre in Early Modern England*, Aldershot 2003, Ch. 1, 7
- Ulinka Rublack, *The Crimes of Women in Early Modern Germany*, Oxford 1999, 1-15, 255-60
- Jenny Kermode and Garthine Walker (eds.), *Women, Crime and the Courts in Early Modern England*, London 1994, 1-25
- Susanna Burghartz, "The Equation of Women and Witches: A Case Study of Witchcraft Trials in Lucerne and Lausanne in the Fifteenth and Sixteenth Centuries", in Richard J. Evans (ed.), *The German Underworld: Deviants and Outcasts in German History*, London 1988, 57-74
- Malcolm Gaskill, "Witchcraft and Power in Early Modern England: The Case of Margaret Moore", in Jenny Kermode and Garthine Walker (eds.), *Women, Crime and the Courts in Early Modern England*, London 1994, 125-145
- Lyndal Roper, "Mothers of Debauchery: Procuresses in Reformation Augsburg", *German History* 6 (1988), 1-19
- Lyndal Roper, "Discipline and Respectability: Prostitution and the Reformation in Augsburg", *History Workshop Journal* (1985), 3-28
- Ulinka Rublack, *The Crimes of Women in Early Modern Germany*, Oxford 1999, Ch. 4, 5
- Ulinka Rublack, "The Public Body: Policing Abortion in Early Modern Germany", in Lynn Abrams and E. Harvey (eds.), *Gender Relations in German History*, London 1996, 57-79
- Otto Ulbricht, "Infanticide in Eighteenth-Century Germany", in Richard J. Evans

- (ed.), *The German Underworld: Deviants and Outcasts in German History*, London 1988, 108-140
- Yacov Guggenheim, "Meeting on the Road: Encounters between German Jews and Christians on the Margins of Society," in R. Po-chia Hsia and Hartmut Lehmann (eds.), *In and Out of the Ghetto: Jewish-Gentile Relations in Late Medieval and Early Modern Germany*. Cambridge, UK 1995, 125-36
- Otto Ulbricht, "Criminality and Punishment of the Jews in the Early Modern Period," -in R. Po-chia Hsia and Hartmut Lehmann (eds.), *In and Out of the Ghetto: Jewish Gentile Relations in Late Medieval and Early Modern Germany*. Cambridge, UK 1995, 49-70.
- Uwe Danker, "Bandits and the State: Robbers and the Authorities in the Holy Roman Empire in the Late Seventeenth and Early Eighteenth Centuries", in Richard J. Evans (ed.), *The German Underworld: Deviants and Outcasts in German History*, London 1988, 75-107
- J. Coleman, *A History of Cant and Slang Dictionaries: Volume I 1567-1784*, Oxford 2004
- Laura Gowing, "Language, Power, and the Law: Women's Slander Litigation in Early Modern London", in Jenny Kermode and Garthine Walker (eds.), *Women, Crime and the Courts in Early Modern England*, London 1994, 26-47
- Francisca Loetz, "How to do Things with God: Blasphemous Speech Acts in Early Modern Zurich", in Mary Lindemann (ed.), *Ways of Knowing: Ten Interdisciplinary Essays*, Boston 2004, 137-151
- Lee Beier, "Anti-Language or Jargon? Canting in the English Underworld in the Sixteenth and seventeenth Centuries", in Peter Burke and Roy Porter (eds.), *Languages and Jargons: Contributions to A Social History of Language*, Cambridge 1995, 64-101
- Aya Elyada, *A Goy Who Speaks Yiddish: Christians and the Jewish Language in Early Modern Germany*, Stanford, CA 2012, chapter 6: *The Thieves' Jargon: Yiddish and Jewish Criminality*
- J. A. Sharpe, *Crime in Early Modern England 1550-1750*, 2nd ed., London 1999, Ch. 7
- Lee Palmer Wandel, *Always Among Us: Images of the Poor in Zwingli's Zurich*, Cambridge 1990, Ch. 3
- Anat Feinberg, "The Representation of the Poor in Elizabethan and Stuart Drama", *Literature and History* 12 (1986), 152-163
- Simon Devereaux, "The City and the Sessions Paper: "Public Justice" in London, 1770-1800", *Journal of British Studies* 35 (1996), 466-503
- Robert B. Shoemaker, "The Old Bailey Proceedings and the Representation of Crime and Criminal Justice in Eighteenth Century London", *Journal of British Studies* 47 (July 2008), 559-580
- אילנה קראוזמן בן-עמוס, "בושה ומוניטין בווידיויים של פושעים בראשית המאה ה-18", *זמנים* 70 (תש"ס), 96-105
- אבינועם נאה, "בין מדינה לאוטופיה – גלגוליו הספרותיים של הפיראט ג'ון אברי בלונדון בראשית המאה השמונה עשרה", *היסטוריה* 25 (תשע"א), 43-80
- J. A. Sharpe, *Crime in Early Modern England 1550-1750*, 2nd ed., London 1999, Ch. 8

חומר לקריאה נוספת:

- Robert Jütte, *Poverty and Deviance in Early Modern Europe*, Cambridge, UK 1994, Ch. 4, 7
- Carter Lindberg, *The European Reformations*, Cambridge, MA 1996, Ch. 5
- Malcolm Gaskill, *Crime and Mentalities in early Modern England*, Cambridge, UK 2000, Part I: Witchcraft, 33-119
- Garthine Walker, *Crime, Gender, and Social Order in Early Modern England*, New York 2003
- Aya Elyada, *A Goy Who Speaks Yiddish: Christians and the Jewish Language in Early Modern Germany*, Stanford, CA 2012, 48-64, 81-98, 118-121
- Elizabeth Horodowich, *Language and Statecraft in Early Modern Venice*, Cambridge 2008, Ch. 2, 3
- Peter Burke, *The Historical Anthropology of Early Modern Italy*, Cambridge 1987, Ch. 8
- Hal Gladfelder, *Criminality and Narrative in Eighteenth-Century England: Beyond the Law*, Baltimore 2001
- Andrea K. McKenzie, *Lives of the Most Notorious Criminals: Popular Literature of Crime in England, 1675-1775*, A Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy, Department of History, University of Toronto, 1999
- Claire Jowitt, *The Culture of Piracy, 1580-1630: English Literature and Seaborne Crime*, Farnham, UK 2010

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: